

Natura 2000 område nr. 34 Brandstrup Mose

Områdebeskrivelse

Området er beliggende sydøst for Viborg. Området er den sidste rest af et stort, sammenhængende moseområde, som for størsteparten er drænet og afvandet og inddraget til landbrugsformål. Mosen ligger i en fordybning i et bakket morænelandskab og er dannet ved tilgroning af en sø. Store dele af højmosen har været anvendt til tørveindvinding, og der findes i dag kun to mindre områder med intakt tørveprofil. Som følge af den omfattende dræning er store dele af mosen i dag bevokset med primært birk og har karakter af sekundær skovbevokset tørvemose.

Arealmæssigt udgør selve den resterende del af mosen 52 ha, der i sin helhed er omfattet af udpegning som habitatområde.

Vigtigste naturværdier

Området har et stort potentiale for genopretning af sekundær aktiv højmose i tilknytning til de eksisterende højmoserester og hængesækfbevoksede tørvegrave og små brunvandede "søer". Højmoser er økosystemer, der er stærkt truede i hele EU. Der knytter sig et specialiseret dyre- og planteliv til højmoser. Brandstrup Mose rummer endvidere i de intakte tørveprofiler et makrofossil og pollenarkiv over de seneste 6000-9000 års klima og plantevækst i området.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

De naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering), samt næringsstofbelastning fra overfladevand. Tilgroning med birk og bjergfyr er et meget stort problem på de lysåbne naturtyper i Brandstrup Mose. Som følge af afvanding har træerne kunnet etablere sig, og i dag dækker sekundær skovbevokset tørvemose store arealer. Tilgroningen med træer forstærker nedbrydningen af højmosen ved at hæmme lystilgangen til det tørvedannende *Sphagnum*-lag, ligesom fordampningen fra området øges med yderligere udtørring til følge.

Målsætning

Den overordnede målsætning for området er, at Brandstrup Mose skal udgøre en sammenhængende, lysåben højmoseflade omgivet af en smal bræmme af skovbevokset tørvemose, samt have en hydrologi, der understøtter tørvedannelsen, således at der på sigt vil dannes sekundær aktiv højmose i de nedbrudte dele.

Indsats

Indsatsen i denne plan vil omhandle sikring af og genindførelse af lysåbne forhold ved

sammenkædning af eksisterende lysåbne arealer gennem rydning af opvækst og øvrige tilgroede arealer, herunder også arealer, der kan henføres til naturtypen skovbevokset tørvemose. Mosens naturtyper er afhængige af en god og hensigtsmæssig hydrologi, samt næringsfattige forhold, hvorfor der vil skulle foretages hydrologiforbedrende indsatser.

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.				X
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				X